

Pētījums par nodokļu maksātāju un nodokļu iestāžu attiecībām 1/18/20

PwC partnere un nodokļu nodaļas vadītāja
Ilze Rauza

Pērnā gada nogalē veiktajā PwC aptaujā noskaidrots, ka 77% aptaujāto Latvijas uzņēmumu pārstāvju ir lūguši VID palīdzību vai skaidrojumus, no kuriem aptuveni puse jautājumu ir par nodokļu normatīvo aktu interpretāciju.

Aptaujas galvenais mērķis bija identificēt un analizēt informāciju par nodokļu maksātāju un nodokļu iestāžu attiecībām – palīdzību, ko sniedz nodokļu maksātājiem un nodokļu pārbaudēm (auditiem), kā arī strīdiem, to risināšanu un tiesvedību. Aptauja tika veikta 17 Centrālās un Austrumeiropas reģiona valstīs, un tajā piedalījās 872 respondenti. Latvijā aptaujā piedalījās 128 respondenti, pārstāvēd dažādas nozares.

Latvijas respondentu skatījums

78% aptaujāto uzņēmumu pārstāvju vērtē VID sniegtās palīdzības un ieteikumu kvalitāti kā labu vai apmierinošu, tomēr pārējie neapmierinātību saista ar to, ka VID saziņā ar klientiem lieto formālu valodu un citē likumu pantus bez izvērstas atbildes uz konkrēto jautājumu. Turklāt 22% aptaujāto uzņēmumu pārstāvju norāda, ka problēmas sagādā arī VID darbinieku zināšanu līmenis un kvalifikācija.

Lielākā daļa aptaujāto uzņēmumu pārstāvju atzīst, ka nekad nav tikuši auditēti (40%) vai audits noticis pirms 2014. gada (35%). No tā varam secināt, ka šie uzņēmumi (balstoties uz VID metodoloģiju) tiek vērtēti kā zema riska nodokļu maksātāji un tāpēc tiek veikta attālināta nodokļu uzraudzība. Būtisks skaits (75%) no aptaujas dalībniekiem, kuri tika auditēti, nav pārsūdzējuši VID lēmumus. Atzīmējot iemeslus, tika norādīti tādi faktori kā pārkāpumu nebūtiskums (34%) vai neticība pārsūdzības procesa efektivitātei (15%).

Aptaujas rezultāti rāda, ka VID “Konsultē vispirms” principa piemērošanā vēl ir vieta izaugsmei, jo 79% auditēto uzņēmumu atzinuši, ka VID pirms audita uzsākšanas nav sazinājies ar viņiem par konstatētajiem riskiem. Šeit gan jāpiemin, ka šā gada februārī VID ir papildinājis Nodokļu maksātāju reitinga sistēmu ar pieciem jauniem rādītājiem, kas sniegs informāciju arī par riskiem. Ņemot vērā šos uzlabojumus, nodokļu maksātāji turpmāk tiks savlaicīgi informēti par konstatētajiem riskiem. Tomēr arī uzņēmējiem vajadzētu saprast, cik daudz viņi ir gatavi iesaistīties šajā procesā, jo sadarbība ar uzraugošo iestādi nav iespējama bez labprātīgas iesaistes.

Jautājumā par galvenajām nodokļu auditā konstatētajām problēmām uzņēmumu pārstāvji norādīja, ka 40% gadījumu auditā tika konstatētas PVN problēmas un 34% gadījumu – uzņēmumu ienākuma nodokļa problēmas.

Aicinām iepazīties ar aptaujas rezultātiem [šeit](#).